

МАТЕРІАЛИ
ТРИНАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ
В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Одеса
17 травня 2019 року

Україна Польща Швейцарія
Португалія

Ukraine Poland Switzerland Portugal

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний політехнічний університет
Гуманітарний факультет
Кафедра психології та соціальної роботи

Спів організатори:

Міжнародна академія соціальної роботи

Гуманітарно-економічна академія в Лодзі (Польща)

Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України

Головне управління праці та соціального захисту населення
Одеської обласної державної адміністрації

**МАТЕРІАЛИ
ТРИНАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ
СФЕРІ»**

17 ТРАВНЯ 2019 РОКУ

Одеса
2019

ББК 60.54.94.3
УДК 316.472.082.2
А43

Редакційна колегія:

Головний редактор: Корнещук В. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Одеського національного політехнічного університету

Члени редакційної колегії:

Карпенко О. Г., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та технологій соціальної роботи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Климанська Л. Д., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету «Львівська політехніка»

Калот С. О., кандидат психологічних наук, доцент, декан гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету

Романовська Л. І., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Толорцева Ю. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Одеського національного політехнічного університету

Федірчук Т. Д., доктор педагогічних наук, доцент, заступник декана факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рецензенти:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки, психології та педагогічних інновацій Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Онцук В. М., доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри соціології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова

А43 Актуальні дослідження в соціальній сфері : матеріали тринадцятої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 травня 2019 р.) / гол. ред. В. В. Корнещук. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. – 216 с.

У збірнику опубліковані матеріали українських та зарубіжних авторів, які висвітлюють проблеми психології, соціальної роботи, кадрового менеджменту та професійної підготовки фахівців.

ББК 60.54.94.3
УДК 316.472.082.2

© Одеський національний політехнічний університет,
кафедра психології та соціальної роботи, 2019 р.

Актуальні дослідження в соціальній сфері

1 Проблемні поля сучасних соціальних досліджень
Problematic field of contemporary social studies

2 Кадри в соціальній сфері: теорія та практика управління
Staff management and organizational management in social sphere

3 Соціальна допомога та проблеми психології і психосоціальної роботи
Social care and counseling issues

4 Сучасна теорія та практика соціальної роботи
Contemporary theory and practice of social work

5 Соціальна політика та права людини
Social policy and human rights

6 Соціальна педагогіка
Social pedagogy

7 Проблеми підготовки фахівців у вищій школі
The problems of training specialists at the university

7. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

- Козяр М. М., Райковська Г. О.** (*Рівне – Житомир, Україна*) 153
Проблеми графічної підготовки здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей
- Байдюк Л. М., Сич М. В.** (*Умань, Україна*) 156
Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови (комунікативний підхід)
- Кудрявцева О. А.** (*Одеса, Україна*) 158
Оптимізація системи оцінювання якості знань майбутніх педагогів дошкільної освіти
- Азаркіна О. В.** (*Одеса, Україна*) 162
Практична підготовка майбутніх фахівців із соціальної роботи
- Квасник О. В., Ковтун Х. І.** (*Харків, Україна*) 165
Досвід використання соціальних мереж для розвитку професійної компетентності магістрів
- Колодійчук Ю. В.** (*Одеса, Україна*) 167
Застосування кейс-методу у професійному навчанні
- Мосьпан Н. В.** (*Київ, Україна*) 169
Рекомендації для гармонізації взаємодії вищої освіти з ринком праці в Україні
- Гордієнко І. О., Кримова Н. О.** (*Одеса, Україна*) 171
Створення психологічного простору професійного розвитку майбутніх фахівців із соціальної роботи
- Москалюк О. І.** (*Хмельницький, Україна*) 173
Вибір методики як стратегія і тактика педагогічної діяльності
- Афанасієвська І. О., Усова Я. О.** (*Херсон, Україна*) 175
Навчальна модель «студент–студент» у контексті електронного навчального середовища
- Міщик Л. І.** (*Глухів, Україна*) 178
Стратегія реалізації професійної підготовки студентів у межах навчального курсу «Соціальна робота в галузі охорони здоров'я»
- Калаур С. М.** (*Тернопіль, Україна*) 181
Обґрунтування необхідності формування спеціальних умінь у майбутніх фахівців соціономічних професій
- Бикович М. Р., Карпенко О. Г.** (*Київ, Україна*) 183
Теоретичні аспекти європейського досвіду щодо професійного становлення соціальних працівників в Україні
- Келемен А. В.** (*Хуст, Україна*) 185
Потенціал акмеологічного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери
- Семенкова А. М.** (*Одеса, Україна*) 188
Студентоцентризм в системі вдосконалення якості освіти

Ministry of education and Science of Ukraine
Odessa National Polytechnic University
Faculty of Humanities
Department of Psychology and Social Work

Co-organizers:

International Academy of Social Work

University of Humanitarian and Economic in Lodz (Poland)

South-Ukrainian Sociological Association of Ukraine

Odessa Regional State Administration
Department of Labour and Social Welfare

**MATERIALS
OF THE THIRTEENTH INTERNATIONAL
SCIENTIFIC PRACTICAL CONFERENCE
«CONTEMPORARY RESEARCH
IN THE SOCIAL SPHERE»**

MAY 17th, 2019

ODESSA
2019

Baydyuk L., Sych M. (<i>Uman, Ukraine</i>)	156
Preparation of future teachers of elementary school in teaching juniors to English language (communicative approach)	
Kudryavtseva O. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	158
Optimization of the system of assessment of quality of knowledge of future pedagoges of preschool education	
Azarkina O. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	162
Practical training of future social work specialists	
Kvasnyk O., Kovtun Khr. (<i>Kharkiv, Ukraine</i>)	165
The experience of using social networks to develop the professional competence of masters	
Kolodiychuk Y. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	167
Application case -method in the professional education	
Mospan N. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	169
Guidelines for harmonisation of higher education interaction with labour market in Ukraine	
Gordiyenko I., Krymova N. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	171
Creating psychological space for professional growth of future social work professionals	
Moskaliuk O. (<i>Khmelnyskyi, Ukraine</i>)	173
Choice of methodology as strategy and tactics of pedagogical activity	
Afanasievskaya I., Usova Ya. (<i>Kherson, Ukraine</i>)	175
Teaching model «student–student» in the context of e-learning environment	
Mischik L. (<i>Glukhov, Ukraine</i>)	178
Strategy for realization of professional preparation of students in the basis of the educational course «Social work in the protection of health»	
Kalaur S. (<i>Ternopil, Ukraine</i>)	181
The substantiation of the special skills formation necessity for future specialists of socioeconomic professions	
Bykovich M., Karpenko O. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	183
Theoretical aspects of the European experience on the professional development of social workers in Ukraine	
Kelemen A. (<i>Khust, Ukraine</i>)	185
Potential of acmeological approach in professional preparation of future social sphere specialists	
Semenkova A. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	188
Student-centered teaching in the system of improving the quality of education	
Didyk N. (<i>Kamianets-Podilskyi, Ukraine</i>)	190
Research of empathy of future social sphere specialists	
Hurova O. (<i>Kropyvnytskyi, Ukraine</i>)	192
Professional motivation as a condition of effective professional training of practical psychologists	

8. Ведення документації.
9. Види інтервенцій/терапій у соціальній роботі. Основні навички консультування.
10. Консультування. Кризові інтервенції.
11. Профілактика здорового способу життя й консультування з питань здоров'я.
12. Соціальна робота в місцях первинного надання медичної допомоги.
13. Соціальна робота у відділеннях швидкої допомоги.
14. Соціальна робота в лікарнях.
15. Соціальна робота в онкологічних лікувальних закладах.
16. Соціальна робота в будинках для літніх людей.
17. Соціальна робота з людьми з обмеженими фізичними й психічними можливостями в співтоваристві.
18. Соціальна робота з ВІЛ/СНІД клієнтами.
19. Соціальна робота в хоспісах.
20. Соціальна робота з людьми з алкогольною й наркотичною залежністю.
21. Робота з персоналом. Ефекти згоряння.

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Вороніна О. В. Роль і функції керівника практики у підготовці соціальних працівників у Бельгії / О. В. Вороніна // Науковий вісник Ужгородського державного університету. – 1999. – Вип. 2. – С. 98–100.
2. Кандиба М. Б. Зарубіжний досвід підготовки соціальних працівників у контексті соціально-медичного спрямування.
3. Клос Л. Є. Дидактичні особливості соціально-медичної компоненти професійної підготовки фахівців соціальної роботи / Л. Є. Клос // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – № 6. – Ч. 2. – С. 92–97.

Калаур С. М. (Тернопіль, Україна)

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Спеціальні навички слугують основою для оволодіння конативною складовою професійної діяльності. Визначено загальний спектр спеціальних умінь.

Kalaur S. (Ternopil, Ukraine)

THE SUBSTANTIATION OF THE SPECIAL SKILLS FORMATION NECESSITY FOR FUTURE SPECIALISTS OF SOCIONOMIC PROFESSIONS

Special skills will form the basis for mastering the conative part of professional activity. The general range of special skills is defined.

У загальному контексті вища освіта дозволяє ефективно перетворити засвоєний у навчанні досвід (знання, цінності, навички, уміння, звички) на особистісно-соціально значущі психічні властивості. Під час професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій поставлено завдання сформувати фахівця, який повністю готовий до роботи в соціальній сфері та зможе здобути соціально-обумовлені результати.

Поділяємо позицію А. Фурмана у тому, що у майбутніх фахівців, які прийдуть на роботу в соціальні структури має бути «сформоване професійне мислення, яке у рамках обраного фаху дає йому змогу, спираючись на знаннево-компетентнісну базу, успішно справлятися із професійними завданнями і за потреби знаходити оптимальні способи розв'язання нагальних проблем ділового повсякдення» [3, с. 53]. Констатуємо, що соціальній сфері нашої країни потрібні такі фахівці-професіонали, які не будуть чекати інструкцій, а матимуть широкий кругозір, сформований спектр спеціальних умінь та володітимуть творчим, проектно-конструктивним і духовно-особистісним досвідом.

Вважаємо, що теоретичні знання є когнітивною базою фахової компетентності, а практичні уміння виступають практичними орієнтирами. Ми виходимо з тих міркувань, що професійні уміння розглядаються як здатність фахівця застосовувати отримані професійні знання на практиці під час реалізації свої фахових обов'язків. Встановлено, що уміння утворюються лише тоді, коли створюються і закріплюються асоціації між: завданнями, які є необхідними для його виконання та знанням та потребою застосувати його у практичній діяльності.

У теорії та практиці соціальної роботи науковці виокремлюють дві групи практичних умінь: загальні та професійні (спеціальні). Саме спеціальні уміння закладуть основну базу для якісного опанування професійної діяльності. У нашому баченні спеціальні уміння виступають головними практичними орієнтирами для майбутнього професіонала, який прагне опанувати весь спектр соціальних послуг клієнтам соціальних структур.

На основі узагальнення напрацювань науковців [1; 2; 3] до переліку професійних (спеціальних) умінь віднесено такі уміння як:

1) *аналітичні* – передбачають теоретичний аналіз соціальної сфери і вивчення соціальних проблем та запитів клієнтів; базуються на аналізі й самоаналізі результатів професійної діяльності, а також розвиток власних творчих здібностей;

2) *комунікативні* – передбачають налагодження індивідуальної та групової комунікації та надають можливість будувати продуктивні міжособистісні взаємовідносини з колегами і клієнтами, а також дозволяють реалізовувати управлінські рішення в своїй професійній діяльності;

3) *організаторські* – спрямовані на організацію належного рівня забезпечення практико-орієнтованої діяльності різних категорій громадян за різних соціокультурних умов;

4) *діагностичні* – дають можливість кваліфіковано діагностувати проблеми і потреби своїх клієнтів;

характеристик та навичок, що можливо виробити та набути лише шляхом застосування в процесі вищої освіти нових технологій, що є більш дієвими.

На даному етапі вдосконалення соціальної освіти важливо розробити та налагодити механізм впровадження методів навчання, що є загальноновизнаними та застосовуються на міжнародному рівні, а також адаптувати їх до української системи освіти та відповідної специфіки викладання. Необхідно здійснити переосмислення існуючої системи підготовки спеціалістів соціальної сфери та проаналізувати доцільності впровадження нових технологій у систему вищої соціальної освіти. Швидка технологізація сучасного світу та навчання загалом, ставить актуальним питання відповідного прогресування і в соціальній освіті. А тому на даний момент необхідно здійснювати перехід на інноваційні методики навчання та організації процесу підготовки спеціалістів соціальної сфери [3].

Для інтеграції України до простору міжнародних відносин, важливо розвивати і сферу соціальної роботи, адже методики, що застосовуються на міжнародному рівні мають достатнє підґрунтя та володіють відповідною дієвістю. В Україні бачимо достатню кількість категорій громадян, що мають право на соціальну допомогу та захист відповідно діючого законодавства, а тому особливо важливо готувати спеціаліста, що готовий надавати послуги та здійснювати соціальну роботу на високому рівні. Ефективність поліпшення стану соціальної сфери в Україні залежить від фахівці, що безпосередньо здійснюють роботу на місцях, а тому важливо організувати їх підготовку досконало.

ЛІТЕРАТУРА // ЛИТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Капська А. Й. Соціальна робота: Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 400 с.
2. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи: Навчальний посібник / О. Г. Карпенко, Н. Ф. Романова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 408 с.
3. Семигіна Т. В. Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи / Т. В. Семигіна // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2015. – № 1–2. – С. 6–11.

Келемен А. В. (Хуст, Україна)

ПОТЕНЦІАЛ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

В статті розглянуто переваги акмеологічного підходу в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. Основна увага зосереджена на аналізі соціально-педагогічних особливостей досягнення «акме» вершин майбутніми соціальними працівниками.

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
ТРИНАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ»
м. Одеса, 17 травня 2019 р.**

Головний редактор В. В. Корнєщук

Підписано до друку 14.05.2019.
Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк цифровий. Ум. друк. арк. 12,85.
Наклад 100 прим.

Надруковано у ФОП Бондаренко М.О.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014 р.
м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
т. +38 0482 35 79 76
info@aprel.od.ua